Sporočilo Komisije – Smernice za označevanje živil, ki vsebujejo sestavine z zaščiteno označbo porekla (ZOP) in zaščiteno geografsko označbo (ZGO)

(2010/C 341/03)

1. UVOD

1.1 Ozadje

Od leta 1992 Evropska unija oblikuje posebno politiko na področju geografskih označb za kmetijske proizvode in živila ([1]). Načini označevanja živil, ki se dostavijo končnemu potrošniku, in načini označevanja pri oglaševanju v zvezi s temi živili pa so določeni v direktivi o označevanju živil ([2]).

Zakonodaja na področju zaščitenih označb porekla (ZOP) in zaščitenih geografskih označb (ZGO) med drugim določa, da so registrirana imena zaščitena pred kakršno koli neposredno ali posredno komercialno uporabo pri proizvodih, ki jih zaščita ne zajema, če so ti proizvodi primerljivi z registriranimi proizvodi ali če bi uporaba imena omogočala okoriščanje s slovesom, ki ga uživa zaščiteno ime ([3]). Med drugim direktiva o označevanju živil zahteva, da označevanje živil in z njim povezano oglaševanje ne smeta zavajati potrošnika, zlasti glede narave, identitete, lastnosti in sestave zadevnega živila ([4]).

Vnos proizvoda ZOP ali ZGO v kako živilo lahko nedvomno ustvari nove prodajne možnosti tako pridobljenih kakovostnih proizvodov, vendar je treba zagotoviti, da je vsakršna navedba vnosa sestavin na označbi živila sestavljena v dobri veri in ne zavaja potrošnika.

1.2 Smernice

Komisija se je v svojem Sporočilu o politiki kakovosti kmetijskih proizvodov (COM(2009) 234) zavezala, da bo oblikovala smernice v zvezi z označevanjem in oglaševanjem predelanih proizvodov, ki vsebujejo sestavine z geografskimi označbami.

Namen smernic je pojasniti zakonodajne določbe, ki se uporabljajo na tem področju, in gospodarskim subjektom pomagati pri določanju njihovega manevrskega prostora. Zlasti pa ponazarjajo stališče Komisije v zvezi z naslednjim:

— pogoji uporabe imen, registriranih kot ZOP ali ZGO, pri označevanju, predstavitvi in oglaševanju živil, katerih sestavine so proizvodi ZOP ali ZGO,

— dobre prakse, ki preprečujejo, da bi se imena proizvodov, registriranih kot ZOP ali ZGO in uporabljenih kot sestavine živil, zlorabljala in tako škodila slovesu proizvoda z navedenimi označbami ali pa zavajala potrošnika glede sestave izdelanega proizvoda.

Smernice se uporabljajo prostovoljno.

Primeri iz smernic so podani zgolj za ponazoritev in ne odražajo primerov ali sporov, s katerimi bi bila seznanjena Komisija.

Smernice nikakor niso pravno zavezujoča razlaga zakonodaje Evropske unije na področju ZOP in ZGO ali predpisov v zvezi z direktivo o označevanju živil. Za razlago navedene zakonodaje je izključno pristojno Sodišče Evropske unije, o tem, ali označevanje nekaterih proizvodov lahko zavede kupca ali potrošnika, in o tem, ali je ime, pod katerim se živilo prodaja, potencialno zavajajoče, pa odločajo nacionalna sodišča ([5]).

Smernice se lahko spremenijo.

2. PRIPOROČILA

Glede na navedeno Komisija v nadaljevanju podaja vrsto priporočil v zvezi z načini uporabe imen, registriranih kot ZOP ali ZGO, ter ustreznih navedb, okrajšav ali znakov Evropske unije pri označevanju živil, ki vsebujejo proizvode z zaščiteno označbo. Priporočila se nanašajo tudi na specifikacije v zvezi s proizvodi ZOP in ZGO, ki so sestavine živil.

2.1 Priporočila glede uporabe registriranih imen

1. Komisija meni, da se ime, registrirano kot ZOP ali ZGO, upravičeno lahko navede na seznamu sestavin živila.

2. Poleg tega meni, da se lahko ime, registrirano kot ZOP ali ZGO, navede v samem imenu, pod katerim se prodaja živilo, ki vsebuje sestavine ZOP ali ZGO, ali ob njem, ter pri označevanju, predstavitvi in oglaševanju tega živila, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

([1]) Uredba Sveta (ES) št. 510/2006 z dne 20. marca 2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila (UL L 93, 31.3.2006, str. 12) in Uredba Komisije (ES) št. 1898/2006 z dne 14. decembra 2006 o podrobnih pravilih za izvajanje Uredbe (ES) št. 510/2006 (UL L 369, 23.12.2006, str. 1).

([2]) Direktiva 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. marca 2000 o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil (UL L 109, 6.5.2000, str. 29).

([3]) Glej člen 13(1)(a) Uredbe (ES) št. 510/2006.

([4]) Glej člen 2(1)(a) Direktive 2000/13/ES.

([5]) V zvezi s tem glej, na primer, sodbo Sodišča 2009, *Severi* (C-446/07, Recueil, str. I-8041, točka 60).

— primerno je, da navedeno živilo ne vsebuje nobene druge „primerljive sestavine“ oziroma nobene druge sestavine, ki bi bila v celoti ali delno zamenljiva s sestavino ZOP ali ZGO. V delno ponazoritev pojma „primerljive sestavine“ na primer Komisija meni, da je sir, prepreden z žlahtno plesnijo (splošno poznan kot „modri sir“) primerljiv z „roquefortjem“,

— poleg tega bi ta sestavina morala biti prisotna v zadostni količini, da bi zadevnemu živilu dala bistveno značilnost. Vendar zaradi velikega števila različnih možnosti Komisija ne more predlagati minimalnega odstotka vnosa, ki bi se uporabljal v vseh primerih. Vnos minimalne količine kake začimbe ZOP ali ZGO v kako živilo bi lahko na primer zadostoval za podelitev bistvene značilnosti temu živilu. Nasprotno pa vnos minimalne količine kakega mesa ZOP ali ZGO v kako živilo ne bi sam po sebi zadostoval za podelitev bistvene značilnosti temu živilu,

— odstotek vnesene sestavine ZOP ali ZGO mora biti po možnosti naveden v samem imenu, pod katerim se prodaja zadevno živilo, ki vsebuje sestavine ZOP ali ZGO, ali ob njem, če pa to ni možno, pa na seznamu sestavin v neposredni povezavi z zadevno sestavino.

3. Če so pogoji iz točke (2) izpolnjeni, Komisija meni, da bi se navedbe, okrajšave [1] ali znaki Evropske unije, ki spremljajo zaščiteno označbo, pri označevanju živil (v samem imenu, pod katerim se prodaja zadevno živilo, ali ob njem ali na seznamu sestavin živila) lahko uporabljale le, če je jasno, da zadevno živilo že samo ni ZOP ali ZGO. V nasprotnem primeru bi po mnenju Komisije šlo za neupravičeno izkoriščanje zadevne ZOP in ZGO ter zavajanje potrošnika. Trgovsko ime „pizza z roquefortjem“ ali „pizza, pripravljena z ZOP roquefort“ po mnenju Komisije na primer ne bi bilo zares sporno. Nasprotno pa se trgovsko ime „pizza z roquefortjem z ZOP“ nedvomno odsvetuje, saj bi lahko potrošniku dalo vtis, da je sama pizza proizvod ZOP.

4. Če je bila v živilo vnesena sestavina ZOP ali ZGO, Komisija meni, da se ime, registrirano kot ZOP ali ZGO, lahko navede samo na seznamu sestavin, in sicer na podoben način, kot se navedejo druge sestavine. V tem primeru je zlasti ustrezno uporabljati iste črke glede pisave, velikosti in barve.

2.2 **Priporočila glede specifikacij v zvezi s proizvodi ZOP in ZGO, ki so sestavine živil**

Določbe v zvezi z uporabo ZOP in ZGO pri označevanju drugih živil po mnenju Komisije načeloma naj ne bi bile navedene v specifikaciji navedene označbe, saj je upoštevanje obstoječe zakonodaje Unije s strani gospodarskih subjektov zadostno jamstvo. Te določbe se izjemoma lahko navedejo, če je njihov cilj razrešiti jasno opredeljeno težavo in če so nepristranske, sorazmerne in nediskriminatorne. Vendar navedba takih določb v specifikaciji nikakor ne sme biti namenjena spremembi veljavne zakonodaje ali jo kakor koli povzročiti.

[1] Gre za navedbe „zaščitena označba porekla“ ali „zaščitena geografska označba“ in okrajšave ZOP in ZGO.